

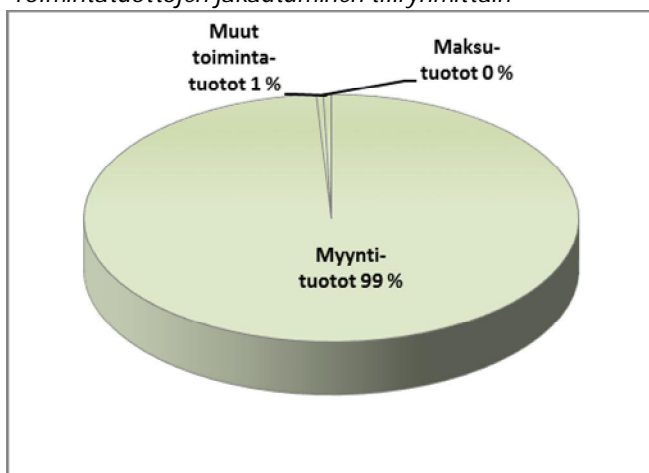
TUUSULAN VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2018–2022

Vastuuhenkilö: liikelaitoksen johtaja Jukka Sahlakari

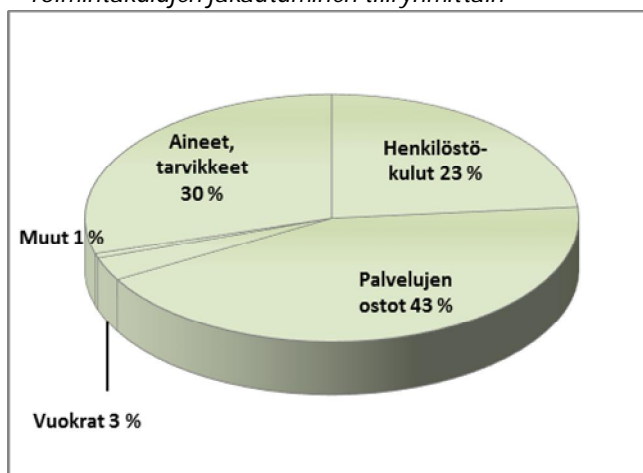
Vesihuoltoliikelaitos (myöhemmin liikelaitos) sisältää kolme tulosyksikköä, vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja huleveden. Liikelaitoksen tuloslaskelmaosa eritellään tulosyksikkökohtaisiin käyttötalousosiin. Toiminnalliset suunnitelmat ja tavoitteet laaditaan liikelaitostasolle ja ne sisältävät kaikki tulosyksiköt. Tulosyksikkötasolla seurataan talouden tunnuslukuja, joiden perusteella esim. määritellään taksoja.

Seuraavissa kuvissa on esitetty toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen tiliryhmittäin koko liikelaitoksen tuloslaskelmasta.

Toimintatuottojen jakautuminen tiliryhmittäin

Toimintakulujen jakautuminen tiliryhmittäin

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille liikelaitos toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän laatuvaatimukset täyttävää vettä, joka hankitaan sopimuksen mukaisesti Tuusulan seudun vesilaitos - kuntayhtymältä (myöhemmin TSV). Jätevedet liikelaitos viemäriin ja johtaa Keski-Uudenmaan vesiensuojeluliikelaitoskuntayhtymän (myöhemmin KUVES) verkostoon. Erillisviemäroidyllä toiminta-alueilla liikelaitos johtaa hulevedet (sadevedet ja perustusten kuivatusvedet) hallitusti vesistöihin.

Liikelaitoksen painopisteet ovat vesihuoltoverkoston suunnitteluttaminen, rakennuttaminen, verkoston hallinta ja kunnossapito sekä suunnitelmallinen saneeraustoiminta. Liikelaitoksella on yli 8 200 kulutuspaikkaa (noin 36 000 asukasta), joille laitos toimittaa vesihuoltopalvelut, mm. antaa neuvontaa, tekee tonttijohtojen liitostyöt, hoitaa laskutuksen ja sopimusasiat.

Palvelusuunnitelma 2018–2022

Laskutettava vesimäärä on pysynyt lähes samana vuodesta 2011 lähtien johtuen mm. vähäisestä rakentamisesta, asiakkaiden kulutustottumusten muutoksesta ja vesikalusteiden kehityksestä. Laskutettava jätevesimäärä on pysynyt lähes samana vuodesta 2013 lähtien johtuen mm. vähäisestä rakentamisesta, asiakkaiden kulutustottumusten muutoksesta ja vesikalusteiden

kehittymisestä. Syntyvään jätevesimäärään vaikuttaa suuresti myös vuosittainen sademäärä (lisääntyvä vuotovesimäärä viemäreihin).

Vesi- ja jätevesimäärien arvioidaan pysyvän lähes saman suuruisina vielä muutaman vuoden. Selkeämpi kulutuksen kasvu tapahtuu vasta uusien alueiden (mm. Jokelan Peltokaaren ja Rykmentinpuiston) rakentumisen myötä.

Vuodelle 2018 on suunniteltu palveluhinnaston tarkistaminen (0-20 %) johtuen mm. rakentamisen ja materiaalien kallistumisista. Käyttömaksut ja liittymismaksut on suunniteltu pysyvän samalla tasolla lähivuodet.

Saneerausvelan kasvaessa liikelaitos jatkaa saneeraustoiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittämistä mm. pitkän tähtäimen talousmallia apuna käyttäen. Kehitystoimintaan sisältyy myös kunnan sisäisen yhteistyön ja toteutuksen kehittäminen saneerauskohteissa, joissa saneerataan samalla katurakenne ja vesihuolto.

Tavoitteet

Liikelaitoksen vuoden 2018 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat kaikkia tulosyksiköitä.

- Työnjohtotoiminnan organisoiminen suhteessa asiakkaisiin ja työntekijöihin
 - Mittari: kirjalliset ohjeet perustoimintatavoista
- Tiedotuskäytäntöjen kehittäminen ja sähköisen asioinnin lisääminen
 - Mittari: käyttöönotettu uusia ja parannettuja tiedotuskäytäntöjä

Riskiarvio

Jatkuva verkoston, vesilaitteiden ja jätevedenpumppaamoiden kunnossapidon ja hoidon tasonlasku kustannussäästöjen vuoksi johtaa omaisuuden perustilan heikkenemiseen ja korjausvelan kasvamiseen. Tasonlaskun myötä vaurioitumisherkkyys kasvaa aiheuttaen riskin vesihuollon toimintavarmuudelle.

Vesihuoltotoiminta on säariippuvainen. Rankkasateet aiheuttavat riskin jätevesiverkoston ja huilivesiverkoston sekä pumppaamoiden tukkeutumiselle ja tulvimisille. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 % eli 130 000 €. Lisäksi tukkeutumisesta ja putkirikot aiheuttavat pääsääntöisesti omaisuusvahinkoja kolmansille osapuolille ja korjauskustannuksia liikelaitokselle. Kustannukset ovat vuosittain 100 000–200 000 €.

Riskejä syntyy myös suppeasta organisaatiosta. Esimerkiksi hallinnon ja työjohtamisen yksittäisten työntekijä ja osaaminen ovat vain yhden työntekijän takana.

Riskien hallintaa hoidetaan mm. uudella sähköisellä MISO-työpäiväkirjalla sekä yhteistyöllä naapurivesilaitosten kanssa mukaan lukien yhteiset erityistilanteiden harjoitukset ja materiaalien lainaukset. Liikelaitos hankki kesällä 2015 100 KVA:n siirrettävän varavoimakoneen jätevesipumppaamoiden sähkökatkosten hallinnan varalle. Valtakunnallisella tasolla vesihuoltoon valmistui räätälöity riskienarviointityökalu, joka otettiin käyttöön Tuusulassa vuoden 2017 aikana.

Henkilöstösuunnitelma 2018

Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten tai kunnan kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Vakansseja liikelaitoksella on 17, yksi täyttämättä. Organisaation kehittämisen vuoksi verkostopäällikön työsuhte muutetaan virkasuhteeksi. Hän vastaa jatkossa koko verkoston saneerauksista ja kunnossapidosta.

Eläkeiän saavuttaa 3 työntekijää vuoden 2017 loppuun mennessä, yksi vuoden 2019 ja 1 vuoden 2020 loppuun mennessä.

Eläkeikä täyttyy vuosina 2017–2022						
2017	2018	2019	2020	2021	2022	yht.
3	0	1	1	0	0	5

Investointisuunnitelma 2018–2022

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä KETEK:n kanssa kunnallistekniikan rakentamishankkeen mukaisesti. Kohteet tarkentuvat 2018 rakennusohjelman laatimisen jälkeen. Liikelaitos on myös mukana suunnittelemassa omalta osaltaan Tuusulan rakentamishankkeita. Liikelaitos varautuu omalta osaltaan poikkeuksellisen isoon (Rykmentinpuisto) kynnysinvestointiin mm. rahoituslaskelmien avulla. Isoja hankkeita ovat myös Jokelan Kartanon alue ja Lahela II:n alue.

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa 5-vuotissaneeraussuunnitelman mukaisesti. Saneeraukseen liikelaitos on budjetoitunut vuosittain 0,6–0,7 M€ (lähivuosina tarve nousee 1–2 M€).

Haja-asutusalueen vesihuoltoa liikelaitos rakennuttaa vesihuollon kehittämissuunnitelman (2015) mukaisesti. Vuoden 2017 aikana saamme viimeisen isomman Linjamäen haja-asutusalueen rakennettua. Tulevat mahdolliset alueet ovat pienempiä ja niihin käytetään 75%-liittymishalukkuussääntöä. Näiden alueiden rakentamispäätöksessä ja -tavassa on otettu ja tullaan ottamaan huomioon uusi vesihuoltolaki sekä haja-asutuksen jätevesiasetus. Lakimuutokset vaikuttavat haja-asutusalueen vesihuoltoverkoston rakentamisen kannattavuuteen ja rakentamispäätöksiin.

Vesihuoltoliikelaitos	Suunnitelmavuodet 1000€						
	TP 2016	TA 2017	TAE 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Menojen erittely alueittain							
U ETELÄ-TUUSULA	-844	-1 879	-1 830 000	-2 093	-1 887	-2 965	-2 440
U JOKELA	-14	-573	-1 178 000	-165		-315	-35
U KELLOKOSKI	-108	-238	-56 000	-441	-231	-315	-196
U, K MUUT KOHTEET	-918	-1 100	-1 600 000	-870	-870	-870	-870
MENOT	-1 883	-3 790	-4 664 000	-3 569	-2 988	-4 465	-3541
Tulot							
Rahoitusosuudet Ely-keskus		200					
Liittymismaksut	685	800	800 000	800	800	800	800
Nettomeno	-1 198	-2 790	-3 864 000	-2 769	-2 188	-3 665	-2741

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= Korvausinvestointi vai U= uusinvestointi.

Tunnusluvut

Selite	TP2015	TP2016	TA 2017	TAE 2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS 2022
TUNNUSLUVUT								
laskutettu vesi m ³	1 862 307	1 853 903	1 877 077	1 886 462	1 905 327	1 924 380	1 943 624	1 963 060
€ /m ³	1,23	1,37						
käyttömaksu	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36
vesijohtoverkoston pituus km	351	352	381	388	392	396	400	404
mittaamaton vesi %	15 %	17 %						
laskutettu jätevesi m ³	1 889 879	1 884 058	1 866 875	1 876 210	1 894 972	1 913 922	1 933 061	1 952 392
€ /m ³	1,12	1,38						
käyttömaksu	1,80	1,80	1,80	1,80	1,8	1,8	1,8	1,8
jätevesiverkoston pituus km	352	353	377	384	388	392	396	400
sadevesiverkoston pituus	139	140	139	144	146	146	146	146
vuotovesi %	40 %	38 %						
Saneeraus								
vesijohto m	500	580	500	500	500	500	500	500
jätevesiviemäri m	1698	2798	3000	3000	3000	3000	3000	300
jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	2 /86	2 /71	2 /50	2 /50	2 /50	2 /50	2 /50	3 /50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ								
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-531	-3 430	-3 983	-3 949	-4 366	-4 420	-4 484	-4 572
Valmistus omaan käyttöön		111		84	85	111	111	112
TOIMINTAKATE, S*	393	3 277	2 580	2 756	2 319	2 333	2 336	2 350
Henkilöstömäärä:								
	17,5	16	17	17	17	18	18	18
Määrärahan muutos %								
Määrärahan muutos euroina	-98	248	-553	34	-417	-54	-64	-88

S* = sitova tavoite

TUUSULAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS								
			euro	euro	TS (1000 €)			
TULOSLASKELMA		TP 2016	TAE 2017	TAE 2018	2019	2020	2021	2022
LIIKEVAIHTO		6 542 718	6 533 000	6 586 000	6 621	6 687	6 753	6 855
Vesi- ja jätevesimaksut (ulkoiset)		6 003 708	6 047 000	6 078 000	6108	6170	6232	6330
Vesi- ja jätevesimaksut (sisäiset)		378 183	326 000	355 000	359	361	364	367
Liiketoiminnan muut myyntituotot		130 420	160 000	153 000	155	156	157	158
Liiketoiminnan muut tuotot		53 899		2 500				0
Liiketoiminnan muut tuotot (sisäiset)			30 000	32 000	34	35	35	36
Valmistus omaan käyttöön		110 692		84 000	85	111	111	112
Materiaalit ja palvelut		-2 396 455	-2 910 993	-2 899 906	-3 183	-3 215	-3 246	-3 301
Aineet, tarvikkeet ja tavarat(ulkoiset)		-1 040 745	-1 123 000	-1 149 500	-1266	-1279	-1291	-1300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat(sisäiset)			-30 000	-32 000	-32	-32	-33	-38
Varaston lisäys (+) tai vähennys (-)		-3 949			0			0
Palvelujen ostot (ulkoiset)		-1 351 761	-1 472 900	-1 449 700	-1613	-1629	-1645	-1685
Palvelujen ostot (sisäiset)			-285 093	-268 706	-272	-275	-276	-279
Henkilöstökulut		-922 578	-948 654	-904 273	-1 025	-1 046	-1 077	-1 108
Palkat ja palkkiot		-712 924	-751 783	-747 080	-815	-831	-856	-881
Henkilösivukulut		-209 654	-196 871	-157 193	-210	-215	-221	-227
Eläkekulut		-164 744	-162 425	-123 473	-173	-177	-182	-187
Muut henkilösivukulut		-44 910	-34 446	-33 720	-37	-38	-39	-40
Poistot ja arvonalennukset								0
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 530 832	-1 828 710	-1 486 309	-1484	-1486	-1633	-1604
Liiketoiminnan muut kulut		-110 482	-123 225	-144 510	-158	-160	-161	-163
Liiketoiminnan muut kulut(ulkoiset)			-54 000	-72 300	-85	-86	-87	-88
Liiketoiminnan muut kulut(sisäiset)			-69 225	-72 210	-73	-74	-74	-75
LIIKKEYLIJÄÄMÄ		1 746 963	721 418	1 269 502	890	927	782	827
Rahoitustuotot ja -kulut								
Muut rahoitustuotot		4 722						
Muut rahoituskulut					0	0	0	
Liikel.korvaus peruspääomasta (sisäinen)		-487 500	-487 500	-487 500	-488	-488	-488	-488
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		1 264 185	233 918	782 002	402	439	295	339
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT								
Sijoitetun pääoman tuotto, %		9,7	1,3	3,9	2,0	2,1	1,4	1,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		9,7	1,3	3,7	2,0	2,1	1,4	1,5
Voitto, %		19	4	12	6	7	4	5

TUUSULAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS								
				euro				
RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TAE 2017	TAE 2018	2019	2020	2021	2022	
Toiminnan rahavirta								
Tulorahoitus	2 795 017	2 092 628	2 268 311	1 886	1 925	1 927	1 943	
Liikelylijäämä	1 746 963	751 418	1 269 502	890	927	782	827	
Poistot ja arvonalentumiset	1 530 832	1 828 710	1 486 309	1 484	1 486	1 633	1 604	
Rahoitustuotot ja -kulut								
Liikel. korvaus peruspääomasta(sisäinen)	-487 500	-487 500	-487 500	-488	-488	-488	-488	
Muut tulorahoituksen korjauserät	4 722							
Investointien rahavirta	-1 866 660	-3 590 000	-4 664 300	-3 569	-2 988	-4 465	-3 541	
Investointimenot	-1 866 660	-3 790 000	-4 664 300	-3569	-2988	-4465	-3541	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		200 000						
Toiminnan ja investointien rahavirta	928 357	-1 497 372	-2 395 989	-1 683	-1 063	-2 538	-1 598	
Rahoituksen rahavirta								
Lainakannan muutokset								
Liittymismaksujen muutos								
Pitkäaikaisten lainojen muutos								
Lyhytaikaisten lainojen muutos								
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Vaihto-omaisuuden muutos	16 575							
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-1 973 555	697 372	1 595 989	883	263	1738	798	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 028 623	800 000	800 000	800	800	800	800	
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	
Lainakanta 31.12.		0		0				